

Jak evidovat skutečného majitele?

Na koho se vztahuje povinnost evidovat skutečného majitele? Jak tuto povinnost splnit a v jakých termínech? Jaké jsou sankce?

V reakci na evropskou legislativu byla přijata rovněž novela zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů (dále jen „zákon o veřejných rejstřících“), která s sebou do českého právního řádu přinesla tzv. evidenci údajů o skutečných majitelích. Jedná se o další opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Účelem tohoto článku je tedy představit podnikatelům základní povinnosti, informace o zapisovaných údajích a zejména lhůty pro splnění povinností a s nimi související sankce.

Předně je třeba zmínit, že novela nabyla účinnosti k 1. 1. 2018 a vztahuje se na všechny právnické osoby zapsané ve veřejném rejstříku a na svěřenské fondy. V praxi tak dopadne na všechny typy obchodních společností (akciová společnost, společnost s ručením omezeným, komanditní společnost, veřejná obchodní společnost), jakož i další právnické osoby, které se podle zákona o veřejných rejstřících zapisují (například spolky).

Související zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu určuje, kdo je skutečným majitelem a stanovuje několik pomocných kritérií (domněnek), na základě kterých se skutečný majitel určí. Pro malé a střední podnikatele se bude jednat o otázku poměrně jednoduchou, neboť za skutečného majitele je považována fyzická osoba, která má právně nebo fakticky možnost vykonávat přímo či nepřímo rozhodující vliv. Zjednodušeně řečeno, v případě obchodních společností se bude jednat zejména o společníky, či akcionáře s více než 25% podílem na hlasovacích právech.

Údaje o skutečném majiteli jsou zasílány příslušným rejstříkovým soudům, a to výhradně prostřednictvím formuláře. Po vyplnění formuláře jej lze podat jednak vytištěný fyzicky, jednak prostřednictvím datové schránky. Provést zápis skutečného majitele je oprávněn i notář. Návrh jsou oprávněny podat osoby, které jsou oprávněny podávat návrhy na zápis do obchodního rejstříku, tj. typicky jednatelé, potažmo jejich zástupci (např. advokáti).

Formulář pro zápis údajů do evidence skutečných majitelů je dostupný zde: <https://issm.justice.>

O skutečném majiteli se zapisují následující údaje:

- jméno a adresa místa pobytu, popřípadě také bydliště, liší-li se od adresy místa pobytu,
- datum narození a rodné číslo, bylo-li mu přiděleno,
- státní příslušnost a
- údaj o podílu na hlasovacích právech, zakládá-li se postavení skutečného majitele na přímé účasti v právnické osobě (tato varianta bude zřejmě nejčastější), podílu na rozdělovaných prostředcích, zakládá-li se postavení skutečného majitele na tom, že je jejich příjemcem, anebo jiné skutečnosti, je-li postavení skutečného majitele založeno jinak.

Tyto zapisované údaje však nejsou veřejné, nemohou do nich tedy běžně nahlížet třetí osoby tak, jako je tomu v případě „běžného“ obchodního rejstříku.

Co se týče lhůt, do kdy je třeba splnit uvedenou povinnost, pak je třeba zdůraznit, že právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku (tj. obchodní společnosti – s.r.o., a.s., k.s., v.o.s.) mají povinnost provést zápis do 1. 1. 2019. Ostatní právnické osoby (tj. např. spolky) a svěřenské fondy mají povinnost provést zápis do 1. 1. 2021.

Poplatek za zápis do evidence činí 1.000,-Kč. Od tohoto poplatku jsou dosud osvobozeny osoby zapsané do veřejného rejstříku před nabytím účinnosti tohoto zákona, a to po dobu jednoho roku (např. pokud podnikatel založil s.r.o. v roce 2017 a do 31. 12. 2018 splní uvedenou povinnost, bude od poplatku osvobozen).

Pokud povinná osoba nedostojí své zákonné povinnosti v určené lhůtě, rejstříkový soud ji vyzve a stanoví lhůtu dodatečnou. Po marném uplynutí této lhůty může dojít ke zrušení právnické osoby a vstupu do likvidace. Doporučujeme proto tuto povinnost nepodcenit.

ODBOR LEGISLATIVY, PRÁVA A ANALÝZ

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

PRAHA, BŘEZEN 2018